

[KAL] Ilisimatusartut qimuttut qanoq illullutik nunarsuarmi qimminit allanit taama allaanerutiginerat misissorpaat.

[DK] Forskerne undersøger, hvordan slædehunden blev så anderledes end resten af verdens hunde.

[GB] Scientists are studying how the sled dog got to be so different from the other dogs.

[KAL] – Qimuttut taama iluatsilluarsimatiginerannut sunarpiaq pissutaanersoq – tassa soq taama maattutiginersoq – ilisimaqqissaanngilarput. Kisianni paasiumaarparput, ilisimatusartunit oqaatigineqarpoq.

[DK] – Vi ved ikke præcist, hvad hemmeligheden bag slædehundens succes er – altså hvad der gør den hårdfør. Men det finder vi ud af, lyder det fra forskerne.

[GB] – We are not quite sure what the secret to the sled dogs' success is – i.e. what why it is so hardy. But we will find out, say scientists.

Qimuttut pinngorsimanerat nalunartulik

Ilisimatuunit qimuttut paasiuminaatsortaat
alutornartut qulaajarniarneqalerput

ALLATTOQ: Malik Milfeldt, SNOWFLAKE.GL

ASSILIISOQ: Carsten Egevang, QIMMEQ

Qimuttoq tarneqarnera takusinnaajumallugu isaatigut toqqaannartumik sivisuumik isigisariaqangilaq. Qimuttoqarfinnilu najugaqartut kikkulluunniit nalunngilaat, qimuttut immikkuullarilluinnartuusut, aamma namminerisarluinnarmik pissuseqartut.

Kisianni qimuttut tunngaviatigut suminngaanneerpat, aamma qanoq ilillutik taama maattutigisunngorsimappat? Qanoq ilillutik issersuarmut ukiullu anorersuinut akiuussinnaappat, qanorlu ilillutik usinik taama oqimaatsigisunik uniarsinnaappat imalu nuanaritigalugu, tamatumunnga pilersitaasimanerat qularineqarsinnaanani?

Ilisimatusarnikkut suliniut, Qimmeq, aqputigalugu tamakkua akissutissarsiniarneqassapput qimuttut kingornuttakkamikkut sananeqaataat tamakkiisut misissornerisigut. Suliaq tamanna aqputigalugu naatsorsuutigineqarpoq, qimuttut amaqqunik qanoq annertutigisumik ilaqutaqarnersut qulaarneqarsinnaassasoq; ilaqutariinnerat tusarfiit allaganngorlugit oqaluttuarineqartut oqaasiinnakkullu ingerlateqqinneqartartut ukiunik hundredelikuutaani oqaatigineqartuartarsimavoq.

– Kalaallit Nunaanni qimuttut pileqqaarsimanerannik ilisi-

matusarnikkut misissuivugut. Qimminik allanik amaqqunillu piffissap ingerlanerani akusaasimanersut, kiisalu ullumikkut qimuttut Issittumi qimminut oqaluttuarisaanermeersunut itsarsuarneersunullu qanoq assingutiginersut. Qimuttut qanoq ilillutik pissuserisamissut inissisimalersimapput aamma qanoq ilillutik taamaattunngorsimappat, Statens Naturhistoriske Museumimi ph.d.-nngorniartog, Mikkel Sinding, nassuiaavoq.

Inuk qimmerlu

Ilisimatuut nalunngilaat kingornuttakkatigut sananeqaatinik laboratoriami pigisaqarlutik, taakkualu qimuttut ukiut tuusintilikkuutaat ingerlaneranni qanoq ineriartortigisimanerannik imaluunniit qanoq ineriartortigisimannginnerannik qularnaatsumik tigussaasunik nutaanillu paasisaqaatigineqarsinnaasut.

Kalaallit qimmiat asseqanngilluinnartuuvoq, taamaalillunilu qanimut misissussallugu ilisimatuunut immikkut soqutiginaateqarluni: Nunarsuarmi qimmit arlaqanngitsuinnaasut akornanni kingornuttakkatigut pingaarnertut immikkut inissisimatinneqarsimavoq, qularnanngitsumik qimminik allanik malunnaatilimmik akusaasimanani.

[KAL] Suliniut QIMMEQ ilisimatusarnerup ilaata Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni taakkualu peqatigalugit ingerlanneqarnissaanik pingaarnerpaat ilaattut anguniagaqarfiuvoq.

[DK] QIMMEQ-projektet har som et af sit fornemste mål, at dele af forskningen også foregår i og med det grønlandske samfund.

[GB] The QIMMEQ project has as its main goal to ensure that part of the research takes place in, and with, the community in Greenland.

Qimuttut immikkut avissaarsimatinneqarsimanerannut pissutaasoq tassaavoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut aamma avammut attaveqarsimannginnerat, qimuttullu inuit peqatigalugit Issittumi avatangiisinut ukiuni tuusintilikkuutaani naleqqussarsimanerat. Inuk qimmerlu aniguisarlutik ingerlaqatigiissimapput.

Ilisimatusartut naapertorlugit kalaallit qimmiata mattusaaqqasimanera qimminillu allanit tikisitanit avissaarsimatinneqarsimanera aalajangiinerusimavoq silatooq. Canadami assersuutigalugu qimuttunik akusaanngilluinnartunik nassaarnissaq ajornakusoorpoq. Taamatuttaaq Ruslandip issittortaani qimuttuusimasut qimminik avataaneersunik akusaasimapput. Kalaallit Nunaat qimuttut arlalissuartigut pallittaalisaraat kingullerpaaq.

Navianartorsiortitaasoq

Kisianni siunissami piujuaannarsinnaanissaanut atatillugu sunik tigussaasunik navianartorsiortitaava; pingaartumik Kalaallit Nunaanni qimuttut ikiliartornerat eqqarsaatigalugu? Kisitsisit kingullerpaat – 2013/2014-ip nikinneranneersut – naapertorlugit

Kalaallit Nunaanni qimuttut 14.000-it ataallugit amerlassuseqarput. Ukiut 20-t matuma siorna marloriaat sinnerlugu amerlassuseqarsimapput.

– Qimuttut piujuaannarnissaat eqqarsaatigissagaanni tunngavippiaatigut pineqartoq tassaavoq ima ikitsigilernissaat taamalu immiut ima qanigisariitsigilernissaat taava nungungikkunik qimminik allanik akuneqartariaqalerlutik napparsimaleqqunagit sanngiippallaaleqqunagillu, tamatumunngalu atatillugu inuit aalajangiisuusumik inissisimaffeqarput, lektori ilisimatusarnermullu pisortaq Anders Hansen Statens Naturhistoriske Museumimeersoq oqarpoq.

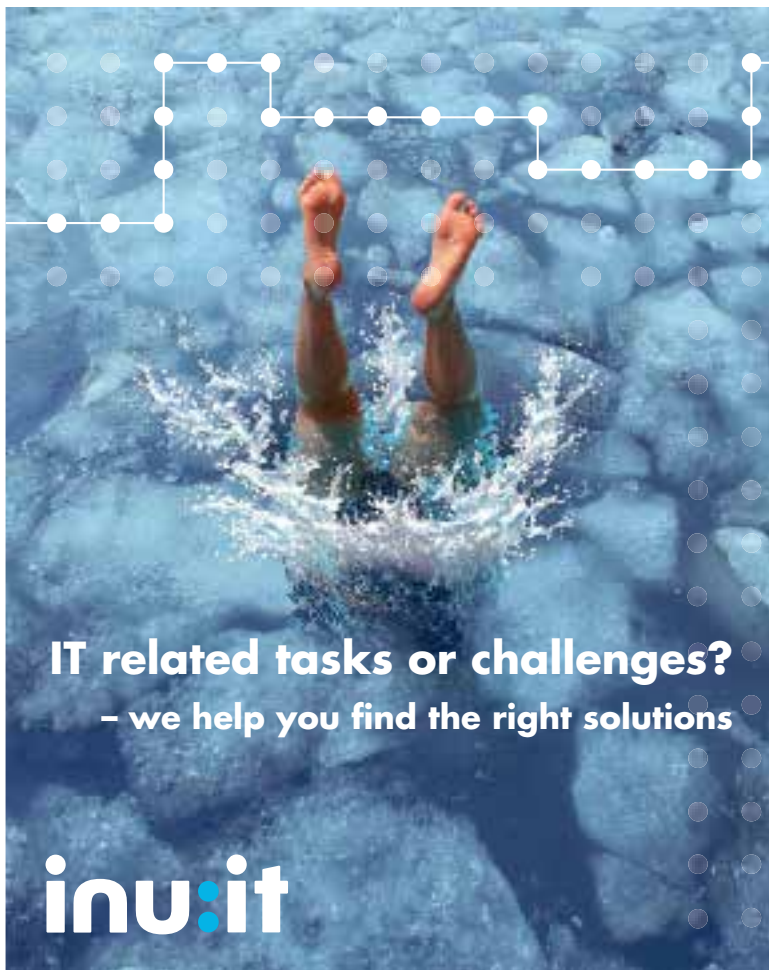
Inuiaqatigiinnit sunniivigeqatigineqarnissaat kissaatigineqartoq

Anders Hansen erseqqissaalluni oqarpoq, ilisimatusarneq qimuttut kingornuttakkamikkut sananeqaataannik misissuinermi maligassiuusumik suliaqarnerusoq, kisiannili erseqqissaatigalugu, suliniut aqutigalugu aamma misissuisarfik qaangerlugu isiginiaqarnissaq qimuttullu kalaallit isaannit isiginiarneqarnissaa kissaatigineqartoq.

– Qimmeq kulturikkut oqaluttuarisaanermik aamma ilaqarpoq, tamatumani ilisimatusarneq tamarmi Nuummi Ilisimatusarfimmi ingerlanneqassalluni, aamma qimmeqarfinni innuttaasunik ataatsimiititsisarnerit arlalissuit pissasut kiisalu innuttaasunut saqqummersitsisoqartassasoq, ilisimatusarneq assersuutigalugu qimussertartut ilisimasaannik misilittagaannillu aamma taper-talerneqarsinnaaqqullugu.

Qimuttut amaqqunik qanigisaqarnerat ilisimatusarnikkut qulaarneqarsinnaassanersoq ilisimatusartunut Sulummit alaper-naalluni apeqqutigineqarmat taakkua paasinarpallaanngitsumik akipput:

– Utaqqiinnaritsi takujumaarparsi! Annertuunik paasisaqarnisarpur ilimagaarput, isumaqatigiillutik paasiuminaappasissumillu akipput. ✱

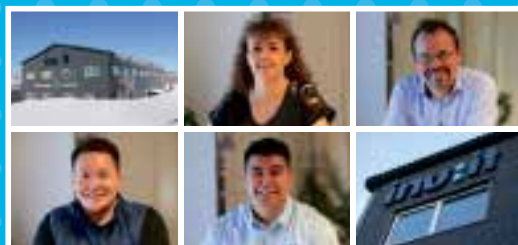
IT related tasks or challenges?
- we help you find the right solutions

inu:it

clear your mind

inu:it a/s is the largest private IT company in Greenland and a trusted IT partner with more than 20 years of experience, 50+ employees in Greenland and Denmark, and hundreds of customers including public and private businesses and organizations.

clear your mind with inu:it a/s

+299 36 55 02 | www.inuit.gl

POLAR SEAFOOD

RESULTATER FOR FULD KRAFT

Kvalitetsprodukter fra Nordatlanten er Polar Seafoods vej til bæredygtig eksport og økonomisk vækst

Polar Seafood - et stærkt brand over hele verden

Slædehundens gådefulde fortid

Nu vil forskere afsløre slædehundens mange, fascinerende hemmeligheder

TEKST: [Malik Milfeldt, SNOWFLAKE.GL](#)

FOTO: [Carsten Egevang, QIMMEQ](#)

Man skal ikke kigge længe i øjnene på en slædehund for at se, at den har en sjæl. Og enhver, der bor i slædedistrikterne, ved, at slædehunde ikke alene er gjort af et særligt stof, men også har deres helt eget væsen.

Men hvor kommer slædehunden i grunden fra, og hvordan er de blevet så hårdføre? Hvordan kan de modstå kulde og vinterstorme, og hvordan kan de trække så tunge læs og elske det i en grad, så man ikke er i tvivl om, at de er skabt til det?

Det skal et forskningsprojekt, Qimmeq, forsøge at finde svarene på ved at undersøge slædehundens arvemasse, altså hundens komplette sæt af gener. Arbejdet forventes blandt andet at kunne løfte sløret for i hvilken grad slædehun-

den er relateret til ulven; et slægtskab, som har været omtalt gennem århundreder i skriftlige kilder og via mundtlige overleveringer.

– Vi efterforsker oprindelsen af de grønlandske slædehunde. Om de er blevet blandet med andre hunde og ulve gennem tiden, samt hvor meget de nutidige hunde ligner de historiske og forhistoriske hunde i Arktis. Hvad gør slædehunden til det, den er og hvordan blev den det, forklarer ph.d.-stipendiat ved Statens Naturhistoriske Museum, Mikkel Sinding.

Menneske og hund

Forskerne ved, at de sidder med genetisk materiale i laboratoriet, som med sikkerhed kan give dem nogle helt konkrete og nye forståelser af, hvordan eller hvor lidt slædehunden har udviklet sig gennem tusindvis af år. Den grønlandske slædehund er unik, hvilket for forskerne gør den særlig interessant at se nærmere på: Den er en af de få hun-

deracer i verden, der hovedsagligt har været holdt i en genetisk linje for sig selv, sandsynligvis uden betydelig opblanding med andre racer.

Grunden til, at de har været isoleret, er, at befolkningen i Grønland også har været det, og gennem tusinder af år har slædehunden været tilpasset det arktiske miljø sammen med inuit. Menneske og hund har overlevet sammen.

At den grønlandske slædehund har været isoleret, og at man har holdt den adskilt fra importerede kæledyr har ifølge forskerne været en klog beslutning. I Canada er det eksempelvis svært at finde helt 'genetisk rene' slædehunde. Og ligeledes i den arktiske del af Rusland er de oprindelige slædehunde opblandet med udefrakommende hunderacer. Grønland er på mange måder slædehundes sidste bastion.

Overlevelse i fare

Men hvilke konkrete farer lurer der så i forhold

[KAL] QIMMEQ – kalaallit qimmiat – Ilisimatusarfimmi aamma Statens Naturhistoriske Museumimi nunat akimorlugit ilisimatusarnikkut suliniutaavoq.

[DK] QIMMEQ – den grønlandske slædehund – er et tværnationalt forskningsinitiativ ved Ilisimatusarfik og Statens Naturhistoriske Museum.

[GB] QIMMEQ – the Greenland sled dog – is an international research initiative at Ilisimatusarfik and Denmark's Natural History Museum.

til dens fremtidige overlevelse; særligt i lyset af, at antallet af slædehunde i Grønland er nedadgående? Ifølge de seneste tal – fra årsskiftet 2013/14 – er der under 14.000 hunde i Grønland. For 20 år siden var der mere end dobbelt så mange.

– Slædehundens overlevelse handler basalt set om, at hvis der bliver for få af dem i Grønland så bliver de indavlet og enten uddør, eller må opblandes med fremmede hunde for ikke at blive syge og svage. Så der er meget på spil for racen som sådan, og mennesket spiller en afgørende rolle i den forbindelse, svarer lektor og forskningschef Anders Hansen fra Statens Naturhistoriske Museum.

Samspil med samfundet ønskes

Anders Hansen fremhæver, at forskningen er et stykke pionerarbejde inden for den genetiske

udforskning af slædehunden, men understreger, at man med projektet også ønsker at kigge udover laboratoriebænken og se på slædehunden med grønlandske øjne.

– Qimmeq består også af en kulturhistorisk del, hvor al forskningen vil foregå på universitetet i Nuuk, Ilisimatusarfik, og der vil også være en del møder med og udstillinger for borgere i slædedistrikterne, så vi kan koble forskningen op med den viden og erfaring, som fx slædekuske har.

Til spørgsmålet om, hvorvidt deres forskning vil kunne afsløre, om slædehunden vittterligt er tæt relateret til ulven, som Suluk nysgerrigt forsøger at liste ud af forskerne, svarer de dog kryptisk:

– Vent og se! Vi har rigtig store opdagelser i vente, lyder det samstemmende og gådefuldt. ❄

[KAL] Qimuttut kingornuttakkamikku sananeqaataat qimmip aallaavianik namminermik oqaluttuaavoq pingaarutilik.

[DK] Slædehundens arvemasse, er en vigtig fortælling om selve hundens oprindelse.

[GB] The genome of the sled dog contains important information about the origin of the dog.

[KAL] Kalaallit Nunaanni amaqqut kingornuttakkamikku sananeqaataat amaqqunit Siriusikkormiunit Avannaanilu piniartunit, imminnut illersorniarluni pisinarsimasunit pisuupput. Amaroq Kalaallit Nunaanni ullumikkut eqqissimatitaalluinnarpoq.

[DK] Gener fra ulve i Grønland har man indhentet fra ulve skudt af Sirius-patruljen og fangere i Nordgrønland, der har skudt den i nødværge. Ulven er i dag totalfredet i Grønland.

[GB] Genes from wolves in Greenland have been identified from wolves shot in self-defence by the Sirius Patrol and hunters in North Greenland. Wolves are now totally protected in Greenland.

The mysterious history of the sled dog

Researchers will reveal the many **fascinating secrets** of the sled dog

TEXT: Malik Milfeldt, SNOWFLAKE.GL

PHOTO: Carsten Egevang, QIMMEQ

You do not have to gaze into the eyes of a sled dog for long, to see that it has a soul. And anyone who lives in the sledding districts knows that sled dogs are not only made of special stuff,

they also have a special nature.

Where do sled dogs come from and how have they become so hardy? How can they withstand the cold and the winter storms and how can they pull such heavy loads and love it so much, that there is no doubt they were made for it?

A study - Qimmeq - will attempt to find the answers by investigating the sled dogs' genome, i.e. the dogs' complete set of genes. The work is expected to reveal to what extent the sled dogs are related to the wolf; a relationship that has been mentioned for hundreds of years in written sources and in oral traditions.

- We are studying the origin of the Greenland sled dogs. We will see whether they have been mixed with other dogs and wolves over time and how much the modern dogs resemble the historic and pre-historic dogs in the Arctic. We want to find what makes the sled dog, what it is and how it came to be, explains PhD Fellow Mikkel Sinding from the Danish Natural History Museum.

understanding of how much or how little the sled dogs have changed over thousands of years.

The Greenland sled dog is unique and this makes it particularly interesting for scientists to study: It is one of the few races of dog in the world that has mainly kept a genetic line for itself, probably without significant mixing with other races.

“The survival of the sled dog is basically about whether there are too few of them in Greenland so they become interbred and either die out or need to have fresh blood from outside dogs”

— Anders Hansen

People and dogs

Scientists know that they have genetic material in the laboratory that with certainty can provide a completely new and specific

The reason it has been so isolated is that the inhabitants of Greenland have also been isolated and for thousands of the years the sled dog has adapted to the Arctic environ-

[KAL] Qimuttut amaqqullu nulusinnaapput kinguaaqalersinnaallutillu.

[DK] Slædehunde og ulve kan parre sig og få afkom.

[GB] Sled dogs and wolves can mate and have offspring.

ment together with the Inuit. Humans and dogs have survived together.

Keeping the Greenland sled dog isolated and separated from imported pets was a wise decision, say scientists. In Canada, it is for example hard to find “genetically pure” sled dogs. Similarly, in Arctic Russia, the original sled dogs have interbred with outside races of dogs. Greenland is therefore in many ways the last bastion of the sled dog.

Endangered

But what specific dangers lie in wait with regard to its future survival, especially seen

in the light of the decline in numbers of sled dogs in Greenland? According to the latest figures – from the turn of the year 2013/14 – there are less than 14,000 dogs in Greenland. Twenty years ago, there were twice that number.

We put this question to professor and scientific leader Anders Hansen from the same museum, which is under Copenhagen University.

– The survival of the sled dog is basically about whether there are too few of them in Greenland so they become interbred and either die out or need to have fresh blood from outside dogs so as not to become sickly and weak. There is a lot at stake for the race as such and humans play a vital role in this connection, answers Anders Hansen from the Natural History Museum.

Interaction with society is needed

Anders Hansen emphasises that the research is pioneer work within the genetic study of the sled dog, but says that the project also aims to look beyond the laboratory bench to see the sled dog through the eyes of Greenlanders.

– There is a cultural historic element to

Qimmeq, where all the studies take place at the university in Nuuk, Ilisimatusarfik, but there will also be a number of meetings and exhibitions for the people who live in the sledding districts, so we can tie the studies to the knowledge and experience of e.g. the dog-sled drivers.

Suluk tried to coax an answer to the question, ‘will their research reveal whether the sled dog really is related to the wolf’, out of the scientists, but their cryptic response was:

– Wait and see! We expect really great discoveries, they agree enigmatically. ❄

[KAL] Allaaserisamut matumunnga assilisat tamarmik assiliisartup nersornaaserneqarsimasup Carsten Egevangip, suliniummut QIMMIMUT aalajangersimasumut attuumassuteqartup assilisarai.

[DK] Alle billeder til denne artikel er taget af den prisvindende fotograf Carsten Egevang, som er fast tilknyttet til QIMMEQ-projektet.

[GB] All the pictures for this article were taken by award-winning photographer Carsten Egevang, who has been assigned to the QIMMEQ project.

